

Spreekbeurt
trekzak

Reinaert Van de Cruys

Nr:15

2aW

Spreekbeurt Trekzak

Accordeon, harmonica, bandoneon of trekzak?

Om te beginnen moet je goed het verschil tussen de vier kennen. Je hebt twee soorten accordeons. Het diatonische en het chromatische accordeon. Diatonisch, oftewel wisseltonig, betekent dat je met één toets verschillende tonen kan spelen door te trekken of te duwen. Chromatisch betekent dat je met één toets slechts één toon kan spelen. Allereerst heb je de accordeon. Deze is chromatisch, net als de piano. Dan heb je de harmonica, waar ik op speel. Deze is net zoals de mondharmonica diatonisch. Dan heb je nog de bandoneon. Deze is eigenlijk gewoon een soort harmonica. Deze is dus ook diatonisch. Trekzak is een naam die voor alle vier gebruikt wordt. Deze naam is er om het gemakkelijker te maken. Dus als iemand aan mij vraagt: “Wat speel jij?” Dan zeg ik niet: “Ik speel diatonisch trekharmonica.” Nee, dan zeg ik: “Ik speel trekzak.”

Over mezelf

Ik volg sinds september les. Ik zit hiervoor bij een groep, Westel Folk genaamd. We komen één keer per week samen, op dinsdagavond, in café “t’Centrum”, hier een paar meter verderop. We zijn nu met ongeveer 10 volwassenen en vier kinderen. We willen met een jeugdclub beginnen, maar daarvoor hebben we wel een paar nieuwe jonge leden nodig, dus als je geïnteresseerd bent, geef maar een seintje. Een kort fragmentje uit een nieuwsbrief van ‘Westel Folk’: *“Onze diatoniegroepen doen het allemaal zeer goed. Ook onze jongste gasten, Lander en Reinaert, zijn goed op weg. Zeker met de begeleiding van Ellen op de klarinet hebben zij al hun eigen ‘Sound’.”*

Geschiedenis

De eerste diatonische accordeons werden rond 1820 ontwikkeld in Duitsland. Dit was een éénrijer (één rij knoppen) zonder bassen. Daarna ontstond de éénrijer met twee bassen. Deze is nog steeds een erg populair instrument. Sinds de 19de eeuw is het een erg populair volksinstrument. Vooral in Ierland wordt het nog altijd veel bespeeld.

Verschillende soorten

Zoals je al gezien hebt, zijn er verschillende soorten harmonica's. Om te beginnen heb je verschillende rijen knoppen. Je hebt eenrijers, tweerijers, twee en een halve rijers, drierijers, drie en een halve rijers, vijfrijers en zesrijers. En dan ben ik er misschien nog een paar vergeten... Je hebt ook een hele variant aan kwaliteiten. Riemen, knoppen, materiaal, ... Ook kunnen ze verschillend gestemd zijn. Twee harmonica's kunnen eenzelfde liedje spelen en toch kan dat verschillend klinken. Dit komt omdat ze verschillend gestemd zijn.

Prijs

De prijs voor een trekzak kan enorm variëren. Het kan afhangen van de kwaliteit van het instrument, maar ook waar je het koopt. Dit instrument komt van een trekzak winkel in Boom. Om je zo een idee te geven: mijn kostte daar achthonderd euro. Dat is de gemiddelde prijs voor een trekzak van deze grootte en kwaliteit. Een vijf- of zesrijer kost al gauw vijfduizend euro.

Bouw

Een trekzak lijkt een beetje op een mondharmonica. Het is daar trouwens familie van. Als je door een mondharmonica blaast, krijg je geluid. Bij een trekzak gaat dat hetzelfde. Een trekzak zit vol met gaatjes. Deze zijn afgedekt met klepjes. Als je op een toets duwt, schuift de klep weg zodat er lucht door het gaatje kan. Als je duwt gaat de lucht uit de trekzak door de gaatjes naar buiten. Als je trekt gaat de lucht langs de gaatjes naar binnen. Zo kan je met één toets twee verschillende tonen maken. Aan de onderkant van de trekzak staat ook nog een knopje. Als je dit indrukt kan je lucht zuigen of blazen zonder geluid te maken. Als bijvoorbeeld je trekzak bijna toe is en je moet trekken om een bepaalde noot te spelen, dan kan je die toets mee indrukken om zo meer lucht te krijgen.

Accordeon's

harmonica's

eenrijers

Verschillende soorten harmonica's

bandoneons

Bandoneon monument in Buenos